

Петар Ковачевић, III награда на конкурс „Градови без дуванског дима“, 2014.

Утицај дуванског дима из околине на здравље

Дувански дим из околине (*Secondhand smoke*) је комбинација дима из запаљене цигарете и дима који издахну пушачи. Дувански дим из околине садржи преко 7000 хемијских састојака, од којих је неколико стотина токсично, а за око 70 је доказано да су канцерогени.^{1,2,3,4}

Не постоји безбедан ниво изложености дуванском диму из околине.

- Дувански дим из околине узрокује бројне здравствене проблеме код одојчади и деце, укључујући чешће и јаче нападе астме, респираторне инфекције, инфекције уха, као и синдром изненадне смрти одојчади.^{1,4}
- Код одраслих, дувански дим из околине узрокује, између осталих здравствених проблема, и коронарну болест срца, мождани удар (шлог) и рак плућа.^{1,4}

Дувански дим из околине изазива болести срца и крвних судова

Удисање дуванског дима из околине значајно ремети нормално функционисање срца, крви и читавог васкуларног система. Чак и кратка изложеност дуванском диму из околине може да оштети зидове крвних судова и подстакне слепљивање крвних ћелија (тромбоцита). Изложеност дуванском диму из околине има тренутне негативне ефекте на кардиоваскуларни систем и може да узрокује коронарну срчану болест и мождани удар.^{2,3,4,5}

- Непушачи који су изложени дуванском диму код куће или на послу имају за 25–30% већи ризик да развију коронарну болест срца.¹
- Дувански дим из околине повећава ризик од можданог удара за 20–30%.⁴
- Особе које већ имају обољење срца, имају посебно велики ризик да осете тренутне негативне ефекте од удисања дуванског дима из околине и треба да предузму све мере да избегну сваку, па и најкраћу, изложеност дуванском диму.¹

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
„Др Милан Јовановић Батут“

Канцеларија за
превенцију пушења

Дувански дим из околине изазива рак плућа

Дувански дим из околине повећава ризик оболевања од рака плућа и код одраслих особа које никада нису пушиле.⁴

- Непушачи који су изложени дуванском диму код куће или на послу имају за 20–30% већи ризик оболевања од рака плућа.²
- Непушачи који су изложени дуванском диму удишу исте канцерогене материје као и пушачи.^{2,3,4}
- Чак и кратка изложеност дуванском диму из околине може да оштети ћелије на тај начин да активира процес развоја карцинома.⁴
- Као и код активног пушења, што је дуже трајање изложености и што је већи ниво изложености дуванском диму у околини, већи је ризик од развоја рака плућа.⁴

Референце

1. U.S. Department of Health and Human Services. Let's Make the Next Generation Tobacco-Free: Your Guide to the 50th Anniversary Surgeon General's Report on Smoking and Health. [PDF–795 KB] Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2014 [accessed 2016 Jan 11].
2. U.S. Department of Health and Human Services. The Health Consequences of Involuntary Exposure to Tobacco Smoke: A Report of the Surgeon General. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2006 [accessed 2017 Jan 11].
3. U.S. Department of Health and Human Services. A Report of the Surgeon General: How Tobacco Smoke Causes Disease: What It Means to You. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2010 [accessed 2017 Jan 11].
4. U.S. Department of Health and Human Services. The Health Consequences of Smoking—50 Years of Progress: A Report of the Surgeon General. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2014 [accessed 2017 Jan 11].
5. Institute of Medicine. Secondhand Smoke Exposure and Cardiovascular Effects: Making Sense of the Evidence. Washington: National Academy of Sciences, Institute of Medicine, 2010 [accessed 2017 Jan 11].
6. American Academy of Pediatrics, Task Force on Sudden Infant Death Syndrome. The Changing Concept of Sudden Infant Death Syndrome: Diagnostic Coding Shifts; Controversies Regarding the Sleeping Environment; and New Variables to Consider in Reducing Risk. *Pediatrics* 2005;116(5):1245–55 [cited 2017 Jan 11].
7. U.S. Department of Health and Human Services. The Health Consequences of Smoking: A Report of the Surgeon General. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2004 [accessed 2017 Jan 11].
8. U.S. Department of Health and Human Services. How Tobacco Smoke Causes Disease: What It Means to You. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2010 [accessed 2017 Jan 11].

Дувански дим у околини штети деци

Дувански дим изазива озбиљне здравствене проблеме код деце.^{2,4}

- Синдром изненадне смрти је водећи узрок смрти код иначе здравих беба.^{6,2,4} Пушење за време трудноће и изложеност дуванском диму повећавају ризик за синдром изненадне смрти новорођенчета.^{2,4,7}
- Истраживања показују да се деца пушача чешће разболевају. Њихова плућа се развијају спорије него плућа деце која нису изложена дуванском диму и она чешће оболевају од бронхитиса и пнеумоније.
- Свирање у грудима и кашаљ су много чешћи код деце која удишу дим из околине.
- Дим из околине може да покрене астматични напад код деце. Деца која имају астму, а изложена су дуванском диму, имају чешће и теже акутне нападе астме. Тежак акутни напад може да угрози живот детета.
- Деца чији родитељи пуше у њиховој близини имају чешће инфекције уха.
- Родитељи могу да заштите децу од дуванског дима уколико:⁸
  - Не дозволе пушење унутар или у близини куће.
  - Не дозволе пушење у ауту, чак ни када је отворен прозор.
  - Залажу се да вртићи, школе и сва друга места на којима деца проводе време буду без дуванског дима.
  - У свакој прилици за боравак своје породице бирају објекте, јавне површине, просторије и ресторани у којима пушење није дозвољено. Делимична забрана пушења не пружа заштиту од изложености дуванском диму.